

19. *Von Tubeuf*. Studien über die Schüttekrankheit der Kiefer. (Arbeiten aus der Biolog. Abt. f. L. u. F. Wirtschaft am Kais. Gesundheitsamte. 2. Band 1902).

20. *Von Tubeuf*. Die Schüttekrankheit der Kiefer. (Naturwissensch. Zeitschrift f. F. u. L. Wirtschaft 1913).

21. Kon. Ned. Meteor. Instituut. Maandelijksche Overzichten.

---

#### REFERATEN.

### BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ CENTRALE FORESTIÈRE DE BELGIQUE.

Juni 1928.

*E. R.* schrijft over een Amerikaansche eikensoort, de *Quercus Phellos* L., met wilgachtige bladeren. Deze eik, uit het Z. O. van de Vereenigde Staten, komt voor op natte tot eenigszins moerassige gronden en bereikt hier een hoogte van 20—30 M. en een doorsnede van 1 M.—1.20 M. In vrijstand opgegroeid wordt het een zeer mooie boom met breeden kroon. De bladeren zijn 6—12 cM. lang, 1—2 cM. breed; de bladrand is eenigszins gegolfd en overigens gaaf. De bladeren zijn kort gesteeld, de vrucht is bijna zittend. Het hout is van minder goede kwaliteit en wordt in Amerika gebruikt voor dwarsliggers en duigen. Het is een boom die dus voornamelijk waarde heeft als sierboom en als zoodanig ook bij ons is te gebruiken. De bladeren worden, evenals bij de andere Amerikaansche soorten, in het najaar mooi rood. Hij behoort tot dezelfde groep van Amerikaansche eiken als de hier meer bekende *Q. rubra*, *palustris* en *coccinea*.

*M. Rabouille* schrijft over de natuurlijke verjonging in de boschgebieden die gedurende den oorlog vernield en kaalgeslagen zijn. Op zeer veel plaatsen heeft zich hier eerst een rijke vegetatie gevormd van berk, haagbeuk, hazelaar, wilg en dergelijken, doch weldra ook de meer waardevolle en blijvende soorten, vooral de eik. Op de meeste plaatsen is dit van dien aard, dat hier, zonder eenig kunstmatig ingrijpen, weer een volledig bosch kan komen. Op andere gedeelten moeten de goed blijvende soorten door bijplanten of bijzaaien nog wat aangevuld. Schrijver wijst er op hoe in tegenstelling met deze gunstige resultaten, de natuurlijke verjonging in het regelmatige boschbedrijf vaak zoo moeilijk wordt verkregen en vraagt wat hiervan wel de oorzaak kan zijn. Z. i. is het hier voor de factor „licht” die een belangrijke rol speelt. Te weinig licht op den bodem zou veel natuurlijke verjongingen bemoeilijken of onmogelijk maken.

Verder wordt in de regelmatige bedrijven het evenwicht in de natuur te vaak verbroken door het jachtbedrijf.

In den wilden toestand, zooals deze op veel plaatsen in

het verwoeste gebied thans ook aldus wordt aangetroffen, houden de verschillende soorten elkander in evenwicht en doen geen schade, maar zoodra de *jager* komt worden bepaalde soorten die voor de *jacht* gewenscht zijn éézijdig beschermd, andere, die hiervoor schadelijk zijn, zooveel mogelijk opgeruimd en hierdoor het natuurlijke evenwicht verbroken. Het verbreken van dit natuurlijke evenwicht in de fauna is zijns inziens het groote gevaar van het jachtbedrijf voor de bosschen in het algemeen en voor de verjonging in het bijzonder.

*Het Ministerie van Oorlog* wil een oppervlakte van  $\pm 700$  H.A. van het Soniënbosch (totale oppervlakte bosch  $\pm 3500$ ) bestemmen tot oefenterrein voor de militairen. Een commissie, door de Regeering benoemd, om hierover rapport uit te brengen, heeft zich met klem van redenen tegen dit plan verzet, wat trouwens door iederen boschbouwer en natuurliefhebber ook volkomen zal worden onderschreven. Ook de volksvertegenwoordiging en het Ministerie van Landbouw maken groote bezwaren, zoodat van dit booze plan hopelijk wel niets zal komen.

Aan de in dit nummer gepubliceerde *statistische gegevens* betreffende de Belgische bosschen per 31 December 1925, ontleen ik, dat de totale boschoppervlakte toen bedroeg 562.730 H.A. (bij ons te lande circa 250.000 H.A.) waarvan 247.732 H.A. onder Staattoezicht. Deze oppervlakte bedroeg 31 December 1921 216.045 H.A., is dus belangrijk toegenomen.

## REVUE DES EAUX ET FORÊTS.

Juni 1928.

*L. Lavauden* schrijft over het vastleggen en de bebossching van de zeeduinen langs de noordkust van Tunis in Afrika, speciaal in het gedeelte ten oosten van de havenstad Bizerte. Verschillende foto's laten zien, hoe sterk zich het geheele aanzien van deze oorspronkelijk woeste en onherbergzame streek sindsdien (de werkzaamheden zijn hier begonnen in 1906) reeds heeft veranderd. Voor bebossching worden gebruikt verschillende Pinussoorten (*Pinus maritima*, *halepensis*). Verder de *Tamarix*, de *Retama raetam* (een soort brem, die in N. Afrika voor dit doel zeer veel gebruikt wordt), *acacia's*, witte populier.

*A. Arnould* doet mededeelingen met veel cijfermateriaal over de bosschen van Sovjet Rusland, een land met nog buitengewoon groote boschvoorraden. De totale boschoppervlakte bedraagt hier rond 570 millioen H.A. (bij ons met inbegrip van hakhout en grienden  $\frac{1}{4}$  millioen, in Frankrijk ruim 10 millioen), waarvan ruim 353 millioen H.A. toegankelijk. Hiervan zijn een kleine 300 millioen H.A. regelmatig

bosch, waarvan ruim 50 % naaldhout (hoofdzakelijk groveden en fijnspar).

De jaarlijksche aanwas van de hierboven genoemde 300 millioen H.A. wordt geschat op circa 314 millioen M<sup>3</sup>., de jaarlijksche vellingen op ruim 200 millioen M<sup>3</sup>. Uit dergelijke cijfers blijkt wel, wat een toekomst hier de boschbouw nog heeft en hoeveel de opbrengsten hier nog zijn op te voeren.

Aan de *Chronique forestière* ontleen ik nog enkele gegevens over den uitvoer van rondhout, eveneens van Arnould.

Duitschland met zijn uitstekend ingerichte zagerijen en met zijn hooge invoerrechten op gezaagd hout, onttrekt in de laatste tijden aan de naburige staten zooveel rondhout, dat de eigen industrieën er door kwijnen. Als voorbeeld wordt o.a. genoemd Oostenrijk, waar de maandelijksche uitvoer van rondhout van December 1927 tot Februari 1928 opliep van 28000 ton tot 63000 ton en die van gezaagd hout terugging van 45000 tot 33000 ton.

Tsecho-Slowakije voert op het oogenblik driemaal zooveel rondhout uit als gezaagd hout. Polen thans 3½ maal zooveel.

In Roemenië, dat tot nu toe meer gezaagd hout uitvoerde is de verhouding thans ook omgekeerd, alles tot schade van de eigen industrieën.

Zooals reeds eerder medegedeeld, is volgens de bepaling van 7 Augustus 1926 in Frankrijk de uitvoer van rondhout verboden en moeten hiervoor althans consenten worden aangevraagd. Dit was noodzakelijk omdat hier, mede in verband met de koers van de franc, de uitvoer van rondhout toen viermaal zoo groot was als voor den oorlog met als gevolg zware vellingen vooral bij het particuliere boschbezit en onmogelijkheid voor de inlandsche zagerijen om aan rondhout te komen.

Bij de thans bestaande regeling beloopt echter de aanvragen om consenten, alleen voor uitvoer van onbewerkt eikenhout, nog circa 15.000 ton per kwartaal. De uitvoer vóór den oorlog bedroeg hiervan gemiddeld circa 6000 ton per kwartaal.

G. H.

## JOURNAL FORESTIER SUISSE.

Juli 1928.

*La Société forestière Suisse.* Deze vereeniging is in 1843 opgericht en heeft deelgenomen aan de land-, bosch- en tuinbouwtentoonstelling in 1925. Daar heeft ze een volledig overzicht gegeven van al hare publicaties, dat algemeen den aandacht trok, omdat het eigenlijk de geheele geschiedenis van den Zwitserschen boschbouw omvat. In het Journ. for. suisse van Juli 1928 staat een overzicht van deze publicaties. We tellen er ongeveer 210, meest in de Duitsche taal.

*Formation de sapins-calabres* door P. Niet te verwarren met de door het vee, lawinen enz. zoodanig geteisterde boomen, dat ze daardoor een grillige, zwaar vertakte kroon krijgen. De kandelaberden behouden hun spil, maar de zijtakken groeien niet normaal, doch eerst horizontaal, om zich daarna evenals de spil op te richten. Ze worden in het hoogland nog al eens aangetroffen. Schr. meent dat we hier met een erfelijke eigenschap te doen hebben. d. K.

#### DE 4e WETENSCHAPPELIJKE CURSUS DER NEDERLANDSCHE BOSCHBOUWVEREENIGING.

Daar er een kleine verandering is gekomen in de in-deeling van den eersten dag, geven wij hieronder nogmaals het programma van dezen cursus, die dit jaar wordt gehouden te Assen in het café de „Hertenkamp”, gelegen aan den rand van het Asserbosch, op 11, 12 en 13 September a.s.

*Dinsdag 11 September.* 12<sup>1/2</sup>—14<sup>1/2</sup> u. *Prof. A. te Wechel.* Kapitaal en arbeid in het boschbedrijf. 15—17 u. *Prof. J. Elema.* De Drentsche bodem in verband met de cultuur in het algemeen. *Woensdag 12 September.* Excursie naar de Staatsbebosschingen onder Gieten, Odoorn en Schoonlo, onder leiding van Houtvester Jansen en Dr. Erdmann. *Donderdag 13 September.* 8<sup>1/2</sup>—10<sup>1/2</sup> u. *Prof. Dr. H. A. J. M. Beekman.* De financiële regeling van het boschbedrijf. 11—13 u. *Dr. F. Erdmann.* De wijze van bebossching in de houtvesterij „Assen” in verband met de historisch-geografische studie van de boschen heidegronden in N.W. Europa. 14—16 u. *Dr. C. Braak, Directeur van de 3e afdeeling (Klimatologie), van het Kon. Ned. Meteor. Inst.* Het klimaat der cultuurzone omvattende de onderste luchtlagen en de bovenste aardlagen.

Zij, die geen lid zijn, kunnen op aanvraag toegangskaarten verkrijgen. Men wende zich hiervoor tot den Secretaris, Boulevard 141, Arnhem.

De Secretaris der N. B. V.,  
G. HOUTZAGERS.

#### AANKONDIGING PRIJSVERLAGING VAN DE MEDE- DEELINGEN VAN HET RIJKSBOSCHBOUW PROEFSTATION.

De Directeur van het Rijksboschbouwproefstation verzoekt ons er de aandacht op te vestigen, dat de prijzen der Mededeelingen van bovengenoemd station gewijzigd zijn overeenkomstig die, voorkomende op den omslag van Deel III, afl. 3. Voor verschillende afleveringen is de prijs verlaagd, terwijl een extra vermindering is toegestaan bij bestelling per deel.